

LIJST VAN PRIORITAIRE ONDERWERPEN 'COMPLY OR EXPLAIN'

DEPARTEMENTEN

	Onderwerp	Toelichting	Stand van zaken	Ministerie
1	Sanctiewet modernisering	<p>De modernisering van de Sanctiewet 1977 vindt plaats naar aanleiding van aanbevelingen uit het eindrapport van de nationaal coördinator sanctienaleving en handhaving. Er is behoefte aan een toekomstbestendig stelsel van sanctieregelgeving dat is toegerust om op effectieve wijze uitvoering te kunnen geven aan de zich snel opvolgende Europese sanctieontwikkelingen. Een nadere toelichting op de inhoud van het moderniseringstraject is vermeld in de hoofdlijnenbrief die op 4 november jl. aan de Tweede Kamer is verzonden. De Sanctiewet 1977 is mede van toepassing op Caribisch Nederland (hierna: CN). Bonaire, Sint Eustatius en Saba worden dan ook betrokken bij het moderniseringstraject.</p> <p>Het wetsvoorstel werkt met name een aantal aanbevelingen uit die de sanctieregelgeving toekomstbestendiger dient te maken (toezicht, informatieverstrekking, beheer en bewind e.d.).</p>	Start formele consultatie: najaar van 2023.	BZ
2	Wet invoering BSN en voorzieningen digitale overheid BES	Met dit wetsvoorstel worden meerdere bestaande wetten aangepast om de digitale dienstverlening van de (semi)overheid in CN zoveel mogelijk op een gelijkwaardig niveau als in Europees Nederland te brengen. Het voorstel bewerkstelligt voor CN dat (1) geregistreerde inwoners een BSN krijgen, (2) inwoners en bedrijven toegang krijgen tot digitale inlogmiddelen zoals DigiD en eHerkenning en (3) overheidsinstanties, zoals de Belastingdienst Caribisch Nederland, het BSN mogen gebruiken (verwerken) in hun dienstverlening. Daartoe	Internetconsultatie is afgerond. Behandeling in ministerraad is beoogd in vierde kwartaal 2023.	BZK

		<p>worden gewijzigd de Wet basisregistratie personen (Wet BRP), de Wet basisadministraties persoonsgegevens BES (Wet bap BES), de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer (Wabb), de Wet digitale overheid (Wdo) en de Wet identiteitskaarten BES (WIDk BES). Met dit wetsvoorstel wordt de territoriale reikwijdte van de Wabb en de Wdo uitgebreid tot Caribisch Nederland. Daarnaast wordt de betreffende CN-wetgeving aangepast om het BSN ook op te kunnen nemen in de eigen bevolkingsadministratie en op de identiteitskaarten BES (hierna: ID-kaarten BES). De Wet BRP wordt gewijzigd om het BSN van inwoners van CN ook op te kunnen nemen in de BRP. Dit laatste is noodzakelijk voor het functioneren van de voorzieningen van de digitale overheid die zijn aangesloten op de BRP, zoals DigiD.</p>		
3	<p>Algemene wet gelijke behandeling (gelijke behandeling op grond van godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, hetero- of homoseksuele gerichtheid of burgerlijke staat)</p>	<p>De gelijkebehandelingswetten zijn een uitwerking van artikel 1 Grondwet. Deze wetgeving is niet in CN van toepassing. Anders dan in Nederlandse gemeenten zijn er ook geen lokale meldpunten tegen discriminatie. De Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen, inzake onafhankelijke en laagdrempelige voorzieningen waar discriminatie gemeld en geregistreerd kan worden en bijstand wordt geleverd voor slachtoffers, geldt namelijk niet in CN. Ook indiening van een klacht bij en individuele oordeelsvorming door het College voor de rechten voor de mens (CRM) is (nog) niet mogelijk in CN, aangezien de Wet College voor de rechten van de mens op dit punt niet op de CN geldt. De bestuurscolleges van de drie openbare lichamen hebben in een brief van 10 mei 2022 aangegeven de gelijkebehandelingswetgeving zo snel mogelijk</p>	<p>Ministerraad: vierde kwartaal 2023.</p>	<p>BZK i.s.m. SZW en VWS</p>

		in- en uitgevoerd te willen zien in CN. Ook het CRM heeft hier herhaaldelijk toe opgeroepen, alsmede de Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme. Gestreefd wordt naar integrale invoering van deze wetgeving en een praktische invulling, zodat de uitvoeringsinspanningen beheersbaar blijven.		
4	De Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte			
5	De Wet gelijke behandeling mannen en vrouwen			
6	De Wet gelijke behandeling op grond van leeftijd bij de arbeid			

7	Luchtvaartwet BES c.a.	<p>Momenteel worden 3 wijzigingen van de Luchtvaartwet BES voorbereid</p> <p>1) Drones De Luchtvaartwet BES schrijft voor dat er altijd een gezagvoerder aan boord van een luchtvaarttuig dient te zijn. Dit wordt met het oog op drones mogelijk met een wetswijziging van de Luchtvaartwet BES. In algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen worden de details hiervoor (denk aan zoning, handhaving, opleiding, toezicht) verder uitgewerkt. Om vliegen met drones daadwerkelijk te laten plaatsvinden is het noodzakelijk dat ook de lagere regelgeving is volbracht.</p> <p>2) Regelgeving voor ANS providers (waaronder luchtverkeersleidingsorganisaties) Deze regelgeving is inhoudelijk verouderd, bevat geen bestuurlijke handhavingsmiddelen en er is niet geborgd dat autoriteiten structureel samenwerken.</p> <p>3) Openbare dienstverplichting Op grond van het Multilateraal Protocol is toegestaan om in de vrije markt van de luchtvaartsector in te ingrijpen met een openbaredienstverplichting, als met die instelling de noodzakelijke economische en sociale ontwikkeling van een <u>gebied</u> (i.c. Saba en Sint Eustatius) kan worden gerealiseerd. Middels de openbaredienstverlening kan de overheid voorwaarden stellen aan de continuïteit, de regelmaat en prijzen en de minimumcapaciteit.</p>	<p>Ad 1) Het wetsvoorstel ligt in de Tweede Kamer Ad 2) Ambtelijke voorbereiding: concept wetsvoorstel gereed voor interne toetsing eerste kwartaal 2024 Ad 3) Ambtelijke voorbereiding: concept wetsvoorstel gereed voor interne toetsing eerste kwartaal 2024</p>	I&W
---	------------------------	--	--	-----

8	Loodsenwet 2001 BES	De wetgeving rond maritieme veiligheid is verouderd en (een deel van de wetgeving) en sluit op onderdelen niet meer aan bij de uitvoering. In het wetgevingstraject wordt, omdat de context per eiland kan verschillen, waar nodig en mogelijk maatwerk per eiland toegestaan. Vanwege de onderlinge samenhang van en tussen de verschillende maritieme wet- en regelgeving is het opportuun om alle maritieme regelgeving in één keer te herzien, zowel safety als security (inclusief de afgifte van afvalstoffen door schepen).	Interne voorbereiding afgerond op 1 januari 2025.	I&W
9	Wet maritiem Beheer BES			
10	Vaartuigenwet 1930 BES			
11	Havenbeveiligingswet BES			
12	Wet voorkoming verontreiniging door schepen BES			
13	Wet havenstaatcontrole			
14	Regeling veiligheid zeeschepen	Wijzigingsregeling strekt hoofdzakelijk tot het wegnemen van onjuistheden in de huidige tekst van de regeling. Het betreft daarnaast enkele actualiseringen, het wegnemen van een enkele omissies en aanpassingen in de formulering van onderdelen van de bijlagen bij de regeling betreffende technische eisen aan passagiersschepen.	Ambtelijke voorbereiding: Resultaat HUF-toets door ILT wordt eind november a.s. verwacht. Inwerkingtreding voorzien op 1 april 2024.	I&W
15	Wet VROM BES c.a	De Wet VROM BES is door beide Kamers aangenomen maar delen van de wet moeten nog in werking treden. Inwerkingtreding van de	Het advies van de Raad van State over het besluit is ontvangen op	I&W

		<p>hoofdstukken over afvalstoffen, algemene regels en vergunningen, bodem, milieueffectrapportage (mer), maatregelen in bijzondere omstandigheden, stoffen, toezicht en handhaving (waaronder invordering dwangsom en toepasselijkheid Algemene wet Bestuursrecht) wordt voorzien in de periode 2023- 2025. Met de inwerkingtreding wordt ook lagere regelgeving van kracht. In 2024 treedt het Inrichtingen- en activiteitenbesluit in werking met daarin algemene regels en vergunningen voor inrichtingen, een regeling voor de mer en bepalingen over de kwaliteit van toezicht en handhaving. De daarbij behorende ministeriële regeling treedt gelijktijdig in werking. Vanaf 2024 volgen de algemene maatregelen van bestuur voor bodem, afvalstoffen en stoffenbeleid. Tevens wordt gewerkt aan een Regeling grensoverschrijdend vervoer afvalstoffen BES.</p> <p>Tot slot wordt gewerkt aan een besluit aanwijzing toezichthoudende ambtenaren (grondslag artikel 10.1, eerste lid, Wet Vrom Bes = nalevingstoezicht), waarin ook de IG ILT wordt aangewezen als inspecteur (artikel 1 Wet Vrom Bes) en aan een ministeriële regeling aanwijzing toezichthoudende ambtenaren (grondslag artikel 10.1, zesde lid, Wet Vrom Bes = uitvoeringstoezicht/het oude tweedelijnstoezicht).</p>	<p>9 november. Er wordt gestreefd naar inwerkingtreding van het besluit en de bijbehorende regeling per 1 januari 2024.</p>	
16	Aanpassing Wet Toelating en Uitzetting BES (evaluatie 2018)	De Wet toelating en uitzetting BES (WTU-BES) is in 2018 geëvalueerd. Uit de evaluatie is gebleken dat in de uitvoeringspraktijk een aantal juridische en procedurele knelpunten wordt ervaren bij de toepassing van de WTU-BES en het Besluit toelating en uitzetting BES (BTU-BES). Deze knelpunten geven aanleiding de WTU-BES op enkele onderdelen aan te passen. De voorstellen tot wijziging van de WTU-BES hebben o.a.	Start formele consultatie: voor het zomerreces 2024.	J&V

		betrekking op controle bij grensoverschrijding, de berekeningswijze van termijnen, aanvulling en herstel van enkele omissies m.b.t. regels inzake de toelating van rechtswege.		
17	Wijziging Boek 1 BW BES m.b.t. introductie gecombineerde geslachtsnaam	Dit wetsvoorstel maakt het zowel voor Europees als CN mogelijk dat kinderen de achternamen van beide ouders dragen. Voor CN gaat het om een wijziging van (met name) artikel 5 van Boek 1 BW BES.	Inwerkingtreding op 1 januari 2024.	J&V
18	Wijziging Rijkswet op het Nederlanderschap en de Paspoortwet alsmede intrekking van voorbehouden bij het Verdrag betreffende de status van staatlozen in verband met de vaststelling van staatloosheid	Met de toevoeging van een nieuw onderdeel p aan artikel 6 Rijkswet op het Nederlanderschap wordt een nieuw optierecht geregeld voor de vreemdeling die in Europees, Caribisch Nederland, Aruba, Curaçao of Sint Maarten is geboren, aldaar gedurende een periode van tenminste tien jaar stabiel hoofdverblijf heeft, waarvan ten minste vijf jaar onafgebroken voorafgaand aan de verklaring, sedert zijn geboorte staatloos is en in redelijkheid geen andere nationaliteit kan verkrijgen	In werking getreden op 1 oktober 2023.	J&V
19	Uitvoeringswet VN-Verdrag staatsimmunititeit (wijziging Wetboek van burgerlijke rechtsoverdracht BES)	Dit wetsvoorstel introduceert, ter uitvoering van artikel 23 van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de immunititeit van rechtsmacht van staten en hun eigendommen (Trb. 2010, 272), zowel voor Europees als voor CN een regeling voor het wijzen van een rechterlijke uitspraak tegen een niet verschenen staat. Voor CN gaat het om een wijziging van de artikelen 79 en 84 Wetboek van burgerlijke rechtsoverdracht BES.	Aanhangig bij Tweede Kamer.	J&V
20	Strafbaarstelling gebruik persoonsgegevens voor intimiderende doeleinden (doxing) (wijziging Wetboek van Strafvordering BES en Wetboek van Strafrecht BES)	Dit wetsvoorstel regelt de strafbaarstelling van het zich verschaffen, verspreiden of anderszins ter beschikking stellen van persoonsgegevens voor intimiderende doeleinden (doxing) in zowel Europees als CN. Voor CN gaat het om een nieuw artikel 298b in het Wetboek van Strafrecht BES en naar aanleiding daarvan technische aanpassingen in de artikelen 67 en 100 van het Wetboek van Strafvordering BES.	Inwerkingtreding op 1 januari 2024.	J&V

21	Uitbreiding sluitingsbevoegdheid van de gezaghebber ter handhaving van de openbare orde (wijziging Wet openbare lichamen BES)	Dit wetsvoorstel geeft in Europees Nederland aan de burgemeester en in CN aan de gezaghebber ruimere mogelijkheden om, indien de openbare orde wordt of dreigt te worden verstoord, een woning te sluiten. Voor CN gaat het om een wijziging van artikel 177 Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba.	Inwerkingtreding op 1 januari 2024.	J&V
22	Uitbreiding strafbaarheid voor spionage (wijziging Wetboek van Strafrecht BES en Wetboek van Strafvordering BES)	Dit wetsvoorstel breidt zowel in Europees als in CN de strafbaarheid van spionage uit, onder meer door invoering van een zelfstandige strafbaarstelling van het opzettelijk verrichten van handelingen ten behoeve van een buitenlandse mogendheid en het verstrekken van inlichtingen, voorwerpen of gegevens aan een buitenlandse mogendheid. Voor CN gaat het om aanvullingen en wijzigingen van het Wetboek van Strafrecht BES en het Wetboek van Strafvordering BES.	Aanhangig bij Tweede Kamer	J&V
23	Wijziging Opiumwet 1960 BES i.v.m. invoering bevoegdheid voor het lokaal gezag van de openbare lichamen BES tot de oplegging van een last onder bestuursdwang ten aanzien van drugspanden	Dit wetsvoorstel regelt de bevoegdheid voor de gezaghebbers in CN om drugspanden te sluiten. Dit krijgt juridisch vorm door in de Opiumwet 1960 BES voor de gezaghebber de bevoegdheid te creëren om bestuursdwang toe te passen ter handhaving van die wet in woningen, lokalen of op bijbehorende erven.	Aanhangig bij Tweede Kamer	J&V
24	Preferentie kinderalimentatie (artikel 3:288 Burgerlijk Wetboek BES)	Aan verschuldigde kinderalimentatie is op dit moment in zowel Europees als CN geen hogere rang (preferentie) toegekend. Dit heeft tot gevolg dat de kinderalimentatieschuld een concurrente schuld is die op gelijke voet staat met andere concurrente schulden en schulden met een hogere rang voor zich moet dulden. Hoe groter de totale schuldenlast is, des te minder overblijft voor de betaling van de (achterstallige) kinderalimentatie. Hierdoor kunnen schrijnende situaties ontstaan voor kinderen. Dit wetsvoorstel voorziet er daarom in het (financiële) belang van het kind in om aan de verschuldigde kinderalimentatie	Aanhangig bij Tweede Kamer	J&V

		preferentie toe te kennen. voor CN gebeurt dat via een wijziging van artikel 3:288 BW BES.		
25	Modernisering strafbaarstelling mensenhandel	Mensenhandel, waaronder het uitbuiten van mensen, is een groot maatschappelijk probleem waarbij op zeer grove wijze fundamentele mensenrechten worden geschonden. De huidige strafbaarstelling van mensenhandel wordt als complex en op onderdelen als te beperkt ervaren. Dit wetsvoorstel strekt ertoe in zowel Europees als CN die strafbaarstelling toegankelijker te maken en op onderdelen te verruimen, in het bijzonder ten aanzien van arbeidsuitbuiting. Voor CN gaat het om wijziging van het Wetboek van Strafrecht BES.	Aanhangig bij ambtelijk voorportaal.	J&V
26	Nieuw wetboek van Strafvordering BES	Dit betreft de modernisering van het Wetboek van Strafvordering BES. In het nieuwe Wetboek van Strafvordering BES wordt onder meer de positie van slachtoffers en eventuele nabestaanden fors versterkt. Het nieuwe wetboek zal, conform de afspraken over procesrecht, gelijkkluidend zijn aan de nieuwe wetboeken van strafvordering in Aruba, Curaçao en Sint Maarten.	Ambtelijke voorbereiding/ conceptuele fase.	J&V
27	Verzamelwet Strafrecht BES	Dit wetsvoorstel wijzigt het Wetboek van Strafrecht BES m.b.t. o.a. de volgende onderwerpen: overname strafvervolgning, modernisering ontzetting van rechten en strafuitsluitingsgronden, strafbaarstelling misbruik alarmnummer en valse bommelding, herstel van fouten en aanpassing strafbaarstellingen misdrijven tegen het leven	Ambtelijke voorbereiding/ conceptuele fase.	J&V
28	Consensusrijkswet harmonisatie gegevensbescherming in het Caribisch deel van het Koninkrijk	Op dit moment beschikken de Caribische landen en CN over uiteenlopende regelgeving inzake gegevensbescherming. Deze regelgeving is deels gedateerd en biedt thans onvoldoende bescherming. De consensusrijkswet beoogt een	Bespreking Justitieel Vierlandenoverleg januari 2024.	J&V

		geharmoniseerd beschermingsniveau voor de verwerking van persoonsgegevens, daaronder begrepen persoonsgegevens die in het politie- en justitiedomein worden verwerkt, binnen het Caribisch deel van het Koninkrijk, te realiseren en in het verlengde daarvan de gegevensuitwisseling binnen het Koninkrijk te verbeteren. Met de consensusrijkswet zal tevens een internationaal aanvaard adequaat beschermingsniveau worden vastgesteld dat de Caribische landen en CN, na implementatie daarvan, in staat stelt om het Dataprotectieverdrag (C-108) en bijbehorend Protocol (C-108+) te ratificeren. De consensusrijkswet vormt de hiervoor benodigde implementatiewetgeving.		
29	Wijziging Rijkswet op het Nederlanderschap betreffende verlies Nederlanderschap wegens langdurig verblijf buiten Koninkrijk en EU	Dit rijkswetsvoorstel herzielt het automatisme waarmee Nederlanders met een meervoudige nationaliteit die meer dan 13 jaar onafgebroken buiten het grondgebied van de Europese Unie verblijven hun Nederlanderschap verliezen (artikel 15, eerste lid, aanhef en onder c, Rijkswet op het Nederlanderschap). Voor hen wordt het eenvoudiger gemaakt het Nederlanderschap te behouden, naast hun andere nationaliteit of, voor degenen die het na 1 april 2003 reeds verloren, te herkrijgen. Het rijkswetsvoorstel geldt voor het gehele Koninkrijk, dus ook voor CN.	Internetconsultatie.	J&V
30	Rijkswet herstel omissies cassatie in belastingzaken Caribische Koninkrijksdelen	Bij de invoering van de cassatierechtspraak in de Caribische Koninkrijksdelen (de Caribische landen en CN) per 1 juli 2016 zijn enkele zaken over het hoofd gezien. Zo zijn ten onrechte relevante procesrechtelijke bepalingen uit hoofdstuk 6 van de Algemene wet bestuursrecht niet van overeenkomstige toepassing verklaard en is er geen regeling voor verlaagd griffierecht. Het rijkswetsvoorstel beoogt deze omissies te herstellen.	Ambtelijke voorbereiding.	J&V

31	Algemene wet bestuursrecht	Ook voor CN zijn algemene bepalingen van bestuursrecht van belang. De verwachting is dat de BES-eilanden gebaat zijn bij onder meer algemene regels over besluiten en beschikkingen. Het gaat niet om procesrechtelijke bepalingen, want die staan al in de Wet administratieve rechtspraak Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Voorafgaand aan het maken van keuzes zal onderzoek worden gedaan naar de onderwerpen die in aanmerking komen om op te nemen in een wetsvoorstel. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de ministeries van J&V en BZK.	Onderzoeksfase.	J&V i.s.m. BZK
32	Wet educatie en beroepsonderwijs BES	Deze wet wijkt op veel punten af van het equivalent dat geldt in Europees Nederland. Een samenvoeging zal leiden tot de noodzakelijke modernisering daarvan. Aan samenvoeging van de WEB BES en WEB wordt gewerkt.	Ambtelijke voorbereiding gericht op start internetconsultatie en uitvoeringstoetsen eind 2023.	OCW
33	Wet sociale kanstrajecten BES	Deze wet past niet meer goed in de huidige praktijksituatie en visie op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten, waarbij samenwerking in de keten (onderwijs-zorg-werk) het uitgangspunt is. Er is één wetsvoorstel in voorbereiding voor de onderwerpen genoemd onder nrs. 32 en 33.	Ambtelijke voorbereiding gericht op start internetconsultatie en uitvoeringstoetsen eind 2023.	OCW
34	Mediawet BES: het Stimuleringsfonds voor de journalistiek ontbreekt daarin; hier is intern al over gesproken en ook met het Stimuleringsfonds voor de journalistiek en wordt naar gekeken.	In deze wet ontbreekt het Stimuleringsfonds voor de journalistiek die daar officieel niks kan. Met het Stimuleringsfonds voor de journalistiek wordt hiernaar gekeken.	De Staatssecretaris van OCW wil verkennen hoe middelen van het stimuleringsfonds voor de journalistiek, en het fonds voor bijzondere journalistieke projecten ook ingezet kunnen worden in het Caribische gebied. De mediawet BES hoeft hiervoor niet gewijzigd te worden.	OCW

35	Wet op de Nederlandse organisatie voor wetenschappelijk onderzoek: NWO kan geen subsidies verlenen op CN; wordt nu opgepakt in een verzamelwet.	Een BES-voorziening is nodig voor subsidieverstrekingen van de Nederlandse organisatie voor wetenschappelijke onderzoek aan partijen op CN. Dit wordt opgepakt in de Verzamelwet OCW 202X.	De Raad van State heeft advies uitgebracht. Het nader rapport wordt nu opgesteld. De planning is om het wetsvoorstel nog dit kalenderjaar bij de Tweede Kamer aanhangig te doen maken.	OCW
36	Dubbele kinderbijslag intensieve zorg	Vooruitlopend op een wettelijke regeling is de Tijdelijke regeling tegemoetkoming kinderen met intensieve zorg BES voorzien (Stcrt. 2022, 28598). De wet voorziet in een structurele regeling.	Naar verwachting in het vierde kwartaal 2023 of het eerste kwartaal 2024 aanhangig bij de Tweede Kamer.	SZW
37	Werkloosheidsvoorziening	CN kent geen WW. Het invoeren van een werkloosheidsvoorziening wordt op zo'n kort mogelijke termijn beoogd. De opgehaalde input uit gesprekken in CN (eind 2022) en een daaropvolgende preconsultatie (medio 2023) wordt momenteel verwerkt. Deze input wordt meegenomen in de uitwerking van een conceptregeling Werkloosheidsvoorziening BES.	Naar verwachting wordt de conceptregeling voor formele consultatie uitgezet in 2025.	SZW
38	Verlofstelsel	Een verdere ontwikkeling van het verlofstelsel CN richting dat van Europees Nederland wordt wenselijk geacht. Met een bij de Tweede Kamer in te dienen wetsvoorstel wordt een betekenisvolle stap beoogd. Het absorptievermogen van de betrokken partijen (waarbij met name de inpasbaarheid en betaalbaarheid voor werkgevers een aandachtspunt is) vraagt om een beheerste benadering; niet alle achterstand kan in een keer worden weggewerkt.	Naar verwachting in het vierde kwartaal 2023 of het eerste kwartaal 2024 aanhangig bij de Tweede Kamer.	SZW

39	Arbeidsongeschiktheidsregelgeving	<p>Het arbeidsongeschiktheidsstelsel van CN wijkt aanmerkelijk af van dat van Europees Nederland. Een uiteenlopen van beide stelsel is gezien de verschillen voornamelijk onvermijdelijk, maar het is wel wenselijk om de Wet ziekteverzekering BES en de Wet ongevallenverzekering BES op onderdelen te moderniseren. Dit betreft onder meer het versterken van de prikkel tot re-integratie.</p>	<p>Naar verwachting in het vierde kwartaal 2023 of het eerste kwartaal 2024 aanhangig bij de Tweede Kamer.</p>	SZW
40	Wettelijk ouderdomspensioen	<p>De Wet algemene ouderdomsverzekering (AOV) BES is overgezet vanuit de oude Landsverordening AOV van het Land de Nederlandse Antillen. Modernisering op onderdelen is wenselijk.</p> <p>N.B. De onderdelen 36 t/m 40 hebben betrekking op het moderniseren van het (sociale zekerheids)stelsel in CN. In dat kader is sprake van een voortdurende opgave, die met de bovengenoemde punten niet ten einde is. Thema's waarover nog besloten moet worden, bijvoorbeeld een wettelijke regeling voor schuldsanering natuurlijke personen en voor schuldhulpverlening, en waarvoor nog een verkenning moet plaatsvinden, zijn buiten dit overzicht gehouden.</p>	<p>Naar verwachting in het vierde kwartaal 2023 of het eerste kwartaal 2024 aanhangig bij de Tweede Kamer.</p>	SZW
41	Kinderopvang	<p>Kinderopvang is een eilandelijke verantwoordelijkheid, maar op verzoek van de openbare lichamen hebben de ministeries van SZW, OCW, VWS en BZK afspraken gemaakt om kinderopvang kwalitatief te versterken en financieel toegankelijker te maken. Op verzoek van de eilanden wordt dat in een wet vormgegeven en draagt de minister stelselverantwoordelijkheid voor kinderopvang. Het kabinet is samen met de openbare lichamen in 2018 het programma BES(t) 4 kids gestart om de kinderopvang kwalitatief te verbeteren en de kosten voor ouders structureel terug te dringen.</p>	<p>Aanhangig bij de Tweede Kamer.</p>	SZW

		<p>Op 1 juli 2020 is de Tijdelijke Subsidieregeling Financiering Kinderopvang Caribisch Nederland van kracht geworden om de kwaliteit van de kinderopvang en de financiële toegankelijkheid te verbeteren. De minister kan op advies van de openbare lichamen aan de ouders die de huidige (gesubsidieerde) ouderbijdrage niet kunnen betalen een kindplaatssubsidie verstrekken, waarmee kinderopvang voor deze groep ouders gratis kan zijn.</p> <p>Om een wettelijke basis voor de ten aanzien van de kinderopvang in CN beoogde beleidsdoelstellingen te realiseren is in 2019 gestart met het wetsvoorstel Wet kinderopvang BES. Het doel van het wetsvoorstel is het verbeteren van de kwaliteit en het verhogen van de financiële toegankelijkheid van de kinderopvang in CN.</p> <p>Het wetsvoorstel is op 16 februari 2023 bij de Tweede Kamer ingediend (Kamerstukken II 2022/23, 36 306, nr. 2). De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft op 22 maart 2023 het Verslag uitgebracht (Kamerstukken II 2022/23, 36 306, nr. 5).</p> <p>De nota naar aanleiding van het verslag is op 6 juli 2023, samen met een nota van wijziging, aan de Tweede Kamer gestuurd (Kamerstukken II, 2022/23, 36 306, nrs. 7 en 8). Het wetsvoorstel is aangemeld voor plenaire behandeling, naar verwachting in week 9 van 2024.</p>		
42	Verdrag C98 inzake de toepassing van het recht zich te organiseren en collectief te onderhandelen	<p>Veel verdragen die voor Europees Nederland gelden, gelden (nog) niet voor CN. Uit een voorlopige analyse blijkt dat voor verschillende verdragen medegelding voor CN voor de hand ligt. Momenteel zijn in elk geval de zogeheten Fundamentele ILO-verdragen in beeld, waarvoor medegelding wordt voorbereid. Bij brief van 2</p>	Datum van exacte invoering van de fundamentele verdragen is afhankelijk van de afzonderlijke trajecten.	SZW

		<p>augustus 2022 is hiervan al aankondiging gedaan richting de openbare lichamen.</p> <p>Voor de medegelding van de fundamentele ILO verdragen C100 (gelijke beloning mannen en vrouwen) en C111 (discriminatie in beroep en beroepsuitoefening) staat vast dat wijziging van wet- en regelgeving nodig is. Datum van exacte invoering van de genoemde fundamentele verdragen is afhankelijk van de afzonderlijke trajecten. Verdrag C190, handelend over geweld en intimidatie op het werk, dat voor Europees Nederland gaat gelden, kan nog geen medegelding in CN krijgen vanwege van toepassing zijnde wet- en regelgeving (arbeidsomstandighedenwet BES).</p> <p>Ten aanzien van verdrag C187 zij opgemerkt dat dit pas sinds kort een fundamenteel verdrag is. Het proces kan voor Europees Nederland en Caribisch Nederland gelijk op lopen.</p>		
43	Verdrag C100 inzake gelijke beloning van mannen en vrouwen voor arbeid van gelijke waarde.			
44	Verdrag C111 inzake discriminatie in beroep en beroepsuitoefening			
45	Verdrag C138 inzake de minimumleeftijd voor toelating tot het arbeidsproces.			
46	Verdrag C187 inzake beroepsveiligheid en gezondheid.			
47	Uitkering begeleider bij medische uitzending	De werknemer in Caribisch Nederland (CN) die als begeleider bij medische uitzending is betrokken, heeft tot op heden niet vanzelfsprekend recht op verlof. In de wetgeving wordt het verlof daarmee	Naar verwachting in het vierde kwartaal 2024 naar de Tweede Kamer.	SZW

		<p>uitgebreid. Daarnaast is er het vraagstuk van de evenwichtige verdeling van de financiële risico's. Het introduceren van een verlofuitkering naar analogie van de loondervingsuitkering ZV is dus een passende maatregel, die tot doel heeft om het combineren van arbeid en zorg in de situatie waarin begeleiding bij medische uitzending aan de orde is, financieel te ondersteunen.</p>		
48	Wet tot regeling van het toezicht op krankzinnigen BES	<p>De Wet tot regeling van het toezicht op krankzinnigen BES heeft sinds 2016 de aandacht van de Kamer. In deze wet zijn de cliëntrechten zeer beperkt en wordt de gedwongen zorg van mensen met een beperking of psychogeriatrische cliënten niet genoemd. VWS verkent hoe deze wet aangepast dient te worden. In het kader hiervan vindt ook afstemming plaats met Curaçao, Aruba en Sint-Maarten. Bij brief van 3 juli jl. (Kamerstukken II 2022/23, 36200 XVI, nr. 237) heeft de Staatssecretaris van VWS aangegeven dat alle landen van het Koninkrijk tijdens een Vierlandenoverleg de wens hebben uitgesproken te komen tot één gezamenlijke basis voor gedwongen zorgwetgeving met aanvullende procedures passend per land, harmonisatie van de definitie en reikwijdte van gedwongen zorg, de rechten van patiënten en een verwijssysteem tussen de betrokken landen. Om hiertoe te komen zal eerst een gezamenlijke wetgevingsjurist ter plaatse worden ingezet. Deze basis kan vervolgens als uitgangspunt dienen voor aanpassing van gedwongen zorg-wetgeving voor CN.</p> <p>De vervanging van de verouderde terminologie in de Wet tot regeling van het toezicht op krankzinnigen BES is opgenomen</p>	Ambtelijke voorbereiding.	VWS

		<p>in artikel XVIIIA van de Verzamelwet VWS 2022, gepubliceerd in Stb. 2023, 293. Deze wijzigingen zijn aangebracht bij een amendement van de leden Westerveld en Van den Berg (Kamerstukken II 2022/23, 36 002, nr. 19). Deze wijzigingen zullen op korte termijn in werking treden.</p>		
49	Zorgstelsel	<p>De ambitie is om een met Europees Nederland gelijkwaardig voorzieningenniveau te borgen op de eilanden en de kwaliteit en toegankelijkheid van het stelsel duurzaam te verankeren. Het Ministerie van VWS wil dit bereiken met een op maat gemaakt Caribisch stelsel voor zorg, jeugd en maatschappelijke ondersteuning. Het Ministerie van VWS zal verkennen hoe dit stelsel zodanig ingericht kan worden dat het optimaal bijdraagt aan een ontschotting en integraal werken op de eilanden, gegeven de specifieke kleinschalige context van CN. Er zal stapsgewijs onderzocht worden welke wettelijke vormgeving daarbij nodig en passend is en wat de contouren van een dergelijke wetgeving zouden zijn om vervolgens de haalbaarheid ervan te onderzoeken zodat op basis hiervan besluitvorming kan plaatsvinden. Deze kabinetsperiode wordt er een inventarisatie per zorgonderwerp gemaakt</p>	Ambtelijke voorbereiding.	VWS

		<p>van de verschillen in voorzieningenniveau tussen EN en CN, voor welke onderwerpen nadere voorzieningen nodig zijn en welke en of hier wetgeving voor nodig is en zo ja, wat de contouren van dergelijke wetgeving zouden kunnen zijn om vervolgens de haalbaarheid ervan te onderzoeken zodat op basis hiervan besluitvorming kan plaatsvinden.</p>		
50	<p>Besluit maatschappelijke ondersteuning en bestrijding huiselijk geweld en kindermishandeling BES.</p>	<p>Naar aanleiding van een in 2020 uitgevoerde analyse van het Ministerie van VWS in samenwerking met het Ministerie van J&V naar de juridische vormgeving van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling (hierna: HGKM) is in de zomer van 2021 gestart met het opstellen van een algemene maatregel van bestuur met regels rondom de aanpak van HGKM in CN. Als gevolg van een toezegging van de Staatssecretaris van VWS zijn in dit besluit tevens regels gesteld over maatschappelijke ondersteuning (hierna: MO) in CN. Het streven is om het deel HGKM van dit besluit op 1 januari 2024 in werking te laten treden en het deel over MO op 1 juli 2024.</p>	<p>Aanhangig bij de Afdeling advisering Raad van State.</p>	VWS